

CC

Comissió de Cultura
Parlament de Catalunya

Sessió 10. Dimecres, 4 de maig de 2022. XIV legislatura

DOSSIER

ORDRE DEL DIA

1. Compareixença de Lluís Garcia Petit, director general de l'Institut del Patrimoni Cultural Immaterial i president de l'Associació Catalana de Bioarqueologia, davant la Comissió de Cultura per a informar sobre l'actualització de la legislació sobre arqueologia i patrimoni cultural immaterial. Tram. 357-00191/13 Comissió de Cultura. Compareixença.
 2. Compareixença d'una representació de l'associació L'Ateneu Divers davant la Comissió de Cultura per a informar sobre l'accessibilitat a la cultura per les persones amb capacitats diverses. Tram. 357-00192/13 Comissió de Cultura. Compareixença.
 3. Proposta de resolució sobre un nou significat de l'espai del Fossar de les Moreres. Tram. 250-00429/13 Grup Parlamentari de VOX en Catalunya. Debat i votació (text presentat: BOPC 200, 49).
 4. Proposta de resolució sobre el desplegament normatiu de la figura del Bé Cultural d'Interès Local que estableix la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català. Tram. 250-00482/13 Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 235, 56; esmenes: BOPC 267, 10).
 5. Proposta de resolució sobre la muralla de la Seu Vella de Lleida. Tram. 250-00516/13 Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 259, 17; esmenes: BOPC 294, 10).
-

Punt 3 | Debat i votació

Proposta de resolució sobre un nou significat de l'espai del Fossar de les Moreres

250-00429/13

PRESENTACIÓ: GP VOX

Reg. 25310 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 21.12.2021

A la Mesa del Parlamento

Joan Garriga Doménech, portavoz, Antonio Gallego Burgos, portavoz adjunto, Manuel Jesús Acosta Elías, diputado del Grup Parlamentari de VOX en Catalunya, de acuerdo con lo establecido por los artículos 167 y 168 del Reglamento del Parlamento, presentan la Propuesta de resolución sobre la resignificación del espacio del Fossar de les Moreres, para que sea sustanciada ante la Comissió de Cultura, con el siguiente texto:

Exposición de motivos

La arqueología dentro del paisaje urbano de nuestras ciudades puede descubrir restos interesantes que, de la mano de especialistas, complementan nuestro conocimiento del pasado. En ocasiones pueden ser musealizados, al menos una parte de ellos, para su mejor conservación y exhibición pública.

Las instituciones políticas de Cataluña han logrado ofrecer, en espacios como «El Born: Centre de Cultura i Memòria» o el «Fossar de les Moreres» una imagen apocalíptica y falseada del asedio de Barcelona en 1714 por las tropas de Felipe V, silenciando que en 1705 las tropas austracistas habían, a su vez, asediado y tomado la ciudad.

Fue este un sitio de extremada dureza en el que los austracistas, por primera vez en la Guerra de Sucesión, bombardearon viviendas y edificios de Barcelona sin valor militar para erosionar la moral del enemigo. Según Francisco de Castellví en sus Narraciones Históricas, tan sólo el día 16 de octubre cayeron 300 bombas sobre la ciudad, causando 12 muertos y grandes destrozos en edificios. Uno de ellos fue el actual Palacio de la Generalitat, y una de las víctimas mortales el diputado eclesiástico Francesc de Valls y Freixe, que por entonces presidía la Diputación del General de Cataluña. Valls no falleció inmediatamente, y algunos historiadores han sugerido que la oligarquía barcelonesa, favorable al Archiduque Carlos, lo dejó morir para hacerse con el control de la ciudad. Pero ni siquiera el hecho incontestable de que los austracistas mataran a un presidente de la Diputación del General de Cataluña merece una mínima alusión en el montaje del Born.

El Fossar de les Moreres constituye el supuesto lugar de enterramiento de cientos de defensores de Barcelona en el asedio de 1714. Lo cierto es que no existe ninguna prueba arqueológica ni de ningún otro tipo de que efectivamente se encuentre ahí una fosa común con centenares de muertos.

La cata arqueológica efectuada en la primera década de nuestro siglo constató un número de restos humanos muy por debajo de lo que cabría esperar de una fosa común, como la hallada en La Sagrera el año 2018 perteneciente a la Guerra de los Segadores (s. XVII). Por otra parte, efectuar un entierro masivo en el interior de las murallas de la ciudad hubiera supuesto una grave

imprudencia de desastrosas consecuencias sanitarias, de las que no hay evidencia histórica. En definitiva, no existe ninguna fosa común de los defensores de Barcelona en el Fossar de les Moreres, es sólo un mito catalanista derivado de un poema de Serafí Pitarra. En base a este mito, el Fossar de les Moreres es utilizado para convocatorias políticas de signo separatista, que terminan a menudo en violencias, enfrentamientos y vandalismo, con el consiguiente malestar de los vecinos del barrio de la Ribera.

Por otra parte, la Guerra de Sucesión a la Corona de España fue una guerra civil tanto en Cataluña como en el conjunto de España. Y es profundamente inmoral que un ente público limite la memoria histórica a uno sólo de los bandos, el austracista, con la intención de sacar réditos políticos procurando enfrentar a los catalanes entre sí y a estos con el resto de españoles a cuenta de unos acontecimientos de hace tres siglos.

Por todo ello, el Grup Parlamentari de VOX en Cataluña presenta la siguiente:

Propuesta de resolución

El Parlamento de Cataluña insta al Gobierno a:

Primero: En el terreno del Fossar de les Moreres, que se halla despejado de cualquier construcción en la actualidad, realizar una excavación arqueológica sistemática, extensiva y completa, a fin de poder confirmar los indicios relativos a la inexistencia de cualquier fosa común procedente del sitio de Barcelona en 1714.

Segundo: Resignificar el lugar, establecido actualmente como lugar de memoria distorsionada de uno de los bandos, para convertirlos en centro de homenaje a todos los caídos en la Guerra de Sucesión a la Corona de España (1700 - 1714).

Palacio del Parlamento, 16 de diciembre de 2021

Joan Garriga Doménech, portavoz; Antonio Gallego Burgos, portavoz adjunto; Manuel Jesús Acosta Elías, diputado, GP VOX

Punt 4 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre el desplegament normatiu de la figura del Bé Cultural d'Interès Local que estableix la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català

250-00482/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS

Reg. 31666 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 08.02.2022

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu, Rocio García Pérez, diputada del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre el desplegament normatiu de la figura del Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) que estableix la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Cultura, amb el text següent:

Exposició de motius

La Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català, crea la figura de protecció anomenada Bé Cultural d'Interès Local (BCIL), una categoria jurídica de protecció que forma part de la segona categoria de béns protegits de la llei, els béns catalogats.

La primera categoria, que inclou els béns més rellevants del Patrimoni Cultural català, està definida per la figura del Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN), que són declarats per la Generalitat.

Pel que fa a la segona categoria, els béns catalogats, mentre els mobles són igualment declarats per la Generalitat, els immobles són declarats exclusivament pels ajuntaments (o pels consells comarcals en els municipis de menys de 5.000 habitants), com a Béns Culturals d'Interès Local (BCIL). Es tracta d'una figura original, pròpia de la legislació catalana, que permet als ajuntaments protegir de forma integral, i amb un procediment molt ràpid i àgil, els béns immobles del seu terme amb valors rellevants de caràcter cultural, històric, artístic, arquitectònic o d'altra naturalesa (però inferiors als del BCIN) que mereixen una especial protecció. Aquest procediment està regulat per l'article 17 de la llei 9/1993.

Cert és que la eina més útil en mans dels ajuntaments per protegir el seu patrimoni històric immoble de manera global i ordinària és la redacció i aprovació del Catàleg de Béns a Protegir, en el marc de la legislació urbanística. Però al ser aquest un procediment lent i complex, les declaracions de BCIL realitzades pels ajuntaments constitueixen un mecanisme específic, individualitzat, dinàmic i ràpid que ha permès protegir molts béns immobles que estaven en perill.

Però el procediment establert en l'article 17 de la llei és massa breu i ambigu, i en els 37 anys que han transcorregut des de l'aprovació de la llei 9/1993 no s'ha publicat cap decret que detalli i desenvolupi reglamentàriament aquesta figura.

El balanç assolit en aquesta anys es agredolç, doncs tot i que molts ajuntaments han aprofitat l'eina, s'ha fet sense un marc de referència a nivell nacional, i amb uns requeriments disperss. En uns casos, mentre l'informe preceptiu d'un «tècnic de patrimoni cultural» (un terme certament equívoc), com exigeix la llei, era rigorós, en altres era tècnicament insuficient. També hi ha casos en que com a BCIL s'han declarat manifestacions de patrimoni immaterial o elements de patrimoni natural, quan la llei reserva els BCILs només pel patrimoni cultural immoble. També s'han fet declaracions de BCIL de conjunts d'elements dispersos, sense individualitzar.

En relació als jaciments arqueològics, que també són patrimoni immoble, i que com a tals també poden ser (i així ho han estat) declarats BCIL, és necessari aprofundir en les característiques que ha de contenir la declaració, així com el seu entorn de protecció. D'aquesta manera es podran evitar problemes d'interpretació amb una altra figura de protecció que també crea l'esmentada llei, específica dels jaciments arqueològics i associada a la prevenció, que és la dels Espai de Protecció Arqueològica (EPA), que declara la Generalitat.

Finalment, la llei estableix la obligatorietat, per part de la Generalitat, de la inscripció dels BCIL en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català, un instrument que en aquests moments, si existeix, no és públic ni està disponible. En aquests moments no sabem quants BCILs hi ha a Catalunya, ni els declarats pels plenis dels ajuntaments (o dels consells comarcals pel que a fa a municipis de menys de 5.000 habitants) mitjançant l'art. 17 de la llei, ni els declarats mitjançant els corresponents catàlegs urbanístics de béns a protegir.

Aquesta situació es produeix, en part, per la manca de desplegament normatiu d'aquesta figura. És sabut que la majoria de les matèries que en la llei 9/1993 s'estableix que seran objecte de reglament estan encara pendents de desplegament, i no s'han publicat mai els corresponents decrets de desenvolupament normatiu. Els BCILs es una d'aquelles matèries que convé reglamentar.

El Govern, en els darrers anys, ha expressat la voluntat de presentar una nova llei del Patrimoni Cultural català (la del 1993 ja ha quedat desfasada), però aquesta reforma en aquests moments no forma part de les prioritats del Govern ni està calendaritzada.

En conseqüència, no podem esperar a la nova llei la regulació de la figura de protecció del Bé Cultural d'Interès Local.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Redactar i publicar, en el termini de 9 mesos, un decret que desenvolupi reglamentàriament l'article 17 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català, que estableix la catalogació de bens immobles com a Béns Culturals d'Interès Local, en els següents termes:

- a) Que concreti el contingut de l'expedient de declaració dels BCILs, i que estableixi el format de l'informe preceptiu, així com el perfil tècnic i acadèmic del tècnic de patrimoni cultural que l'ha d'elaborar.

b) Que concreti els procediments de la declaració: els terminis i els plenaris a celebrar (el d'incoació i el de declaració), i que estableixi un període d'informació pública o d'al·legacions entre els esmentats plenaris.

c) Que concreti tipològicament els béns susceptibles de ser declarats BCIL, exclusivament dins de la categoria de béns culturals immobles, i de forma individualitzada.

d) Que redefineixi la figura de l'Espai de Protecció Arqueològica (creada per l'article 49 de la llei) com a figura de protecció arqueològica preventiva i transitòria, que declara la Generalitat, per tal de diferenciar-la clarament de la declaració dels Béns Culturals d'Interès Local.

2. Establir un procediment de consultes amb els sectors professionals del patrimoni cultural i les entitats municipalistes (ACM i FMC) abans de la publicació definitiva del decret.

3. Publicar, en el termini de 9 mesos, el Catàleg del Patrimoni Cultural Català com a eina accessible i consultable en el web del Departament de Cultura.

4. Obrir una línia de subvencions als ajuntaments per tal d'incentivar la redacció i aprovació de Catàlegs de Béns a Protegir, en el marc dels corresponents Plans d'Ordenació Urbanística Municipals (POUM).

Palau del Parlament, 3 de febrer de 2022

Alícia Romero Llano, portaveu; Rocio Garcia Pérez, diputada, GP PSC-Units

ESMENES PRESENTADES

Reg. 39813 / Admissió a tràmit: Mesa de la CC, 18.03.2022

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA, GRUP PARLAMENTARI DE JUNTS PER CATALUNYA (REG. 39813)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (1)

De modificació en el punt 3

3. Incloure en la programació de les actuacions en els sistemes d'informació del patrimoni cultural la publicació del Catàleg del Patrimoni Cultural.

Esmena 2

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (2)

De modificació en el punt 4

4. Valorar la possibilitat d'incorporar dins la línia de subvencions per a la redacció de plans especials de protecció de monuments i conjunts històrics, plans d'usos i plans directors en béns culturals d'interès nacional, un apartat destinat a la redacció i aprovació de catàlegs de béns a protegir, en el marc dels corresponents plans d'ordenació urbanística municipals o instruments urbanístics corresponents.

Punt 5 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre la muralla de la Seu Vella de Lleida

250-00516/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS

Reg. 36644 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 08.03.2022

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu, Rocio Garcia Pérez, diputada, Òscar Ordeig i Molist, diputat, Judit Alcalá González, diputada, Sílvia Romero Galera, diputada del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre la muralla de la Seu Vella, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Cultura, amb el text següent:

Exposició de motius

El Turó de la Seu Vella és un conjunt monumental situat a la ciutat de Lleida. Està configurat per diferents edificis, entre els que destaca la catedral antiga, també coneguda com la Seu Vella. El Turó de la Seu vella va començar a patir pèrdues de difícil reparació amb l'arribada de l'època moderna, on només van quedar sense enderrocar el Castell del Rei i la Seu Vella, convertits, això sí, en casernes militars.

La Seu Vella és la catedral antiga de Lleida, patrimoni incalculable amb una qualitat arquitectònica i escultòrica d'un gran nivell, on les restes pictòriques també adquireixen una importància notable. La Seu Vella atorga prestigi a la ciutat i cal mantenir-la en un estat de conservació excel·lent.

Malauradament no es així. Per posar un exemple, el baluard del Rei, que forma part del recinte fortificat principal (juntament amb el de la Reina, el de Louvigny i el de l'Assumpció), presenta un clar estat d'abandonament. Aquest baluard no ha estat objecte pràcticament de cap actuació de millora del seu estat, fet que, per tant, ha permès que l'erosió hagin conduït a la destrucció continuada del mateix.

Un exemple d'aquesta situació el trobem en el despreniment, el 26 d'abril del 2021, d'un tram important de la muralla de la Seu Vella, que va obligar a tallar la Ronda de la Seu Vella. Desafortunadament no és un fet aïllat i, per tant, és obligació de les institucions posar-hi solucions.

El passat mes de juliol de 2021, el Govern de la Generalitat, en resposta a pregunta parlamentària, va informar que estava prevista la signatura d'un Conveni de col·laboració entre el Departament de Cultura i la Paeria de Lleida per a la restauració del recinte murallat de la Seu Vella durant el segon semestre de 2021. És del tot necessari agilitzar totes les gestions per a restaurar la muralla. Lleida i el seu patrimoni ho mereixen.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Encarregar un estudi per conèixer les inversions que precisen les muralles per a la seva recuperació.
2. Signar, en un termini màxim de 3 mesos, el Conveni de col·laboració amb la Paeria i la Diputació de Lleida per a la restauració del recinte murallat de la Seu Vella i dotar-lo de les inversions plurianuals corresponents als pressupostos de la Generalitat de Catalunya.
3. Informar en seu parlamentària, en un termini màxim de 2 mesos, de totes les actuacions realitzades per part del Departament de Cultura perquè la Seu Vella sigui Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO i les perspectives de futur.

Palau del Parlament, 23 de febrer de 2022

Alicia Romero Llano, portaveu; Rocio Garcia Pérez, Òscar Ordeig i Molist, Judit Alcalá González, Sílvia Romero Galera, diputats, GP PSC-Units

ESMENES PRESENTADES

Reg. 48815 / Admissió a tràmit: Mesa de la CC, 26.04.2022

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA, GRUP PARLAMENTARI DE JUNTS PER CATALUNYA (REG. 48815)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (1)

D'addició en el punt 1

1. Encarregar, *en funció de la disponibilitat pressupostària*, un estudi per conèixer les inversions que precisen les muralles per a la seva recuperació.

Esmena 2

GP d'Esquerra Republicana, GP de Junts per Catalunya (2)

~~De supressió en el punt 3~~

3. Informar ~~en seu parlamentària, en un termini màxim de 2 mesos~~, de totes les actuacions realitzades per part del Departament de Cultura perquè la Seu Vella sigui Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO i les perspectives de futur.
-